gemeente harderwijk

VERKENNING COALITIE

GEMEENTERAAD 2022-2026

De inwoners van Harderwijk en Hierden kiezen iedere vier jaar een nieuwe gemeenteraad. In de gemeente Harderwijk bestaat de gemeenteraad uit 29 personen (zetels). Voor elke beslissing in de gemeente is een meerderheid van de gemeenteraad nodig. Met 15 stemmen of meer is het mogelijk een besluit te nemen over bijvoorbeeld wonen, sport of cultuur.

Nu de gemeenteraadsverkiezingen 2022 geweest zijn, is de verdeling in de Harderwijkse gemeenteraad als volgt:

Harderwijk Anders	10 zetels
ChristenUnie	4 zetels
VVD	3 zetels
CDA	3 zetels
Gemeentebelang	3 zetels
D66	2 zetels
P.v.d.A	2 zetels
GroenLinks	1 zetel
SGP	1 zetel

NA DE VERKIEZINGEN

Na de verkiezingen start meestal de grootste partij de gesprekken voor een samenwerking. De gesprekken die de politieke partijen met elkaar voeren noemen we onderhandelingen. De bedoeling van de gesprekken is een akkoord te bereiken. Een akkoord is een samenwerking van politieke partijen. Zij vormen samen een coalitie. Een coalitie bezit samen vaak meer dan 15 zetels, zodat ze een meerderheid in de gemeenteraad hebben.

De coalitie presenteert vervolgens de samenwerking in een akkoord aan de gemeenteraad. Bij het akkoord stellen zij ook gelijk wethouders voor. Tezamen met het akkoord kiest de gemeenteraad dus ook een nieuw college. Het college zijn de gekozen wethouders samen met de burgemeester.

Het college moet het coalitieakkoord gaan uitvoeren en bewaakt de dagelijkse gang van zaken op het gemeentehuis. De burgemeester en wethouders voeren de besluiten van de gemeenteraad uit. Het college is het aanspreekpunt en legt verantwoording af aan de gemeenteraad. De gemeenteraad en het college vormen samen het gemeentebestuur, tot aan de volgende verkiezingen.

DE VERKENNING

Harderwijk Anders is gekozen tot grootste partij van de gemeente Harderwijk. Met 10 zetels hebben zij geen absolute meerderheid, want daar zijn 15 zetels of meer voor nodig. Om besluiten te kunnen nemen in de gemeenteraad moet men gaan samenwerken.

Er is een verkenner voorgesteld door Harderwijk Anders en aangesteld door de gemeenteraad. De verkenner moet de mogelijke samenwerkingen onderzoeken. Een verkenner gaat met alle politieke partijen in gesprek over de wensen en verwachtingen, want elke politieke partij heeft eigen standpunten. In de gesprekken met de verkenner geven de politieke partijen aan hoe en met wie zij eventueel willen samenwerken.

Er zijn ook partijen die kiezen om niet mee te doen aan een coalitie. Zij verkiezen liever een rol in de oppositie. De politieke partijen in de oppositie maken geen afspraken in het coalitieakkoord en leveren geen wethouders.

DE OPDRACHT AAN DE VERKENNER IS OP ZOEK TE GAAN NAAR PARTIJEN DIE SAMEN EEN COALITIE WILLEN EN KUNNEN VORMEN.

Tijdens een raadsvergadering hebben de politieke partijen aandachtspunten aan de verkenner mee kunnen geven. Daarnaast is elke partij uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. In de gesprekken zoekt de verkenner naar mogelijke samenwerkingen tussen de verschillende politieke partijen. Met de verkenning start de coalitieonderhandeling voor een nieuw gemeentebestuur.

Mark van de Bunte

Verkenner voor de gemeente Harderwijk

ADVIES COALITIE

Harderwijk Anders is de grootste partij in de gemeenteraad en daarom zijn zij aan zet de coalitieonderhandelingen te starten. Op basis van de verkenning is er een voorkeursvariant en zijn er mogelijk twee andere opties.

1 DE VOORKEURSVARIANT IS EEN COALITIESAMENWERKING TUSSEN HARDERWIJK ANDERS, CHRISTENUNIE, CDA EN D66.

Het is een breed gedragen coalitie vanuit de genoemde politieke partijen onderling en ook door anderen. Daarnaast is het op inhoud de meest voor de hand liggende keuze. De samenwerking tussen de vier partijen staat garant voor 19 zetels in de gemeenteraad.

2 EEN TWEEDE VARIANT, MOCHT DE VOORKEURSVARIANT NIET LUKKEN IS HARDERWIJK ANDERS, CHRISTENUNIE, CDA EN GEMEENTEBELANG.

De lokale partijen zijn de winnaars van de verkiezingen. Een coalitie met Gemeentebelang doet wellicht meer recht aan de stemuitslag. Toch is het op inhoud uitdagender om een goede samenwerking te vinden. De tweede variant is goed voor 20 zetels in de gemeenteraad.

3 DE DERDE OPTIE IS EEN THEMACOALITIE VAN HARDERWIJK ANDERS, CDA, GEMEENTEBELANG EN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Op een belangrijk thema hebben de politieke partijen elkaar gevonden. Voor de andere thema’s zijn de verschillen groter en ligt de basis voor een goede overeenkomst verder weg. Het is meer een gelegenheidscoalitie met een gezamenlijk zetelaantal van 18.

GOEDE VERHOUDINGEN

Alle partijen geven aan dat er geen persoonlijke belemmeringen zijn om met mensen van welke partij dan ook samen te werken. De verhoudingen onderling zijn goed.

UITLEG VAN HET ADVIES

Harderwijk Anders, ChristenUnie, CDA, Gemeentebelang, D66 en P.v.d.A. hebben aangegeven graag aan te schuiven bij de besprekingen voor een coalitie. De VVD ziet daarentegen af van deelname aan een coalitie en kiest voor een oppositierol in de komende bestuursperiode. De twee partijen met 1 zetel, GroenLinks en de SGP, zijn als te klein beschouwd om mee te doen in een coalitie. Ook hebben GroenLinks en de SGP zelf aangegeven niet de wens te hebben deel te nemen aan een coalitie.

VOORKEURSVARIANT

De voorkeursvariant Harderwijk Anders, ChristenUnie, CDA en D66 is ook de voorkeur van de genoemde vier partijen zelf. Afzonderlijk van elkaar zien zij inhoudelijke overeenkomsten voor een goede samenwerking. Ook bij andere partijen is er draagvlak aanwezig voor de voorkeursvariant.

GEMEENTEBELANG OOK WINNAAR

Hoewel Gemeentebelang ook een winnaar is van de verkiezingen zijn zij niet opgenomen in de voorkeursvariant. Meerdere partijen geven aan verschillen tussen Gemeentebelang en de eigen partij te zien. De inhoud is eventueel een struikelblok om met Gemeentebelang te starten aan de coalitieonderhandelingen.

Indien men Gemeentebelang wil betrekken is het advies eerst een afzonderlijk gesprek te voeren. Voordat de onderhandelingen gaan beginnen moet helder zijn of de inhoudelijke verschillen te overbruggen zijn. Vandaar dat een eventuele coalitie met Gemeentebelang als tweede optie is opgenomen in de verkenning.

VANG-COALITIE

Harderwijk Anders, Gemeentebelang, CDA en P.v.d.A. is tijdens de verkenning ook wel de Van Afval Naar Grondstof (VANG)-coalitie genoemd. De VANG-coalitie lijkt vanuit het thema afval een geringe kans van slagen te hebben, omdat men naast afval op meerdere onderwerpen moet samenwerken. En inhoudelijk staan de partijen op andere thema’s verder van elkaar af.

TOT SLOT

In de verkenning is ook gevraagd naar belangrijke thema's. Thema's waar de gemeente Harderwijk mee aan de slag moet. Ook is gevraagd naar de te nemen besluiten van de gemeenteraad.

In het coalitieakkoord moeten de onderwerpen wonen en afval staan. Iedere partij heeft woningbouw als belangrijk punt opgegeven. Er dienen bijvoorbeeld afspraken te komen over woonvormen en de wijze waarop inwoners hulp krijgen op de lokale woningmarkt.

Over het thema afval is duidelijkheid gewenst. De politiek moet daar een heldere keuze in maken. Temeer ook omdat de inwoners het huidige afvalbeleid als verwarrend ervaren. Met name de communicatie omtrent de afvalinzameling moet beter. Het advies is daar voortvarend mee aan de slag te gaan.

Overige thema's, waaronder verkeersveiligheid, duurzaamheid en zorg zijn ook aan bod gekomen in de gesprekken. Aan de coalitie de taak daar afspraken over te maken, evenals over de financiën en een (definitieve) keuze voor het theater.

4 PARTIJEN EN 5 WETHOUDERS

De aanbeveling is een voorkeursvariant met in totaal vier politieke partijen. Harderwijk Anders is op basis van de stemverhouding fors groter dan de andere politieke partijen. In een toekomstige coalitie en een nieuw college is een samenwerking tussen vier partijen daarom wenselijk.

Met drie partijen naast Harderwijk Anders is er namelijk een bredere afweging mogelijk. De drie andere partijen kunnen evenwicht bieden en balans aanbrengen in de krachtverhouding. Bij een coalitie van in totaal vier partijen lijkt een vijfde wethouder aannemelijk. Harderwijk Anders zal in de coalitieonderhandelingen een tweede wethouder kunnen vragen op basis van de stemverhouding.

AFRONDENDE FASE

In de afrondende fase van de coalitiebespreking is het advies de burgemeester te informeren. Het toewerken naar een hecht team van burgemeester en wethouders komt de kwaliteit van het college en het gemeentebestuur ten goede.